

Årsberetning

Reform
- ressursenter for menn

2018

Innholdsfortegnelse

Forord.....	4
1. Innledning.....	5
Formålsparagraf og overordnede oppgaver	5
Styrende organer.....	5
Finansiering	5
Tredelt innsats.....	6
Strategi- og handlingsplan.....	6
Ansatte	7
2. Rollen som nasjonalt likestillingscenter	8
Innspill og høringer.....	8
Arendalsuka.....	8
Internasjonalt arbeid.....	8
3. Lavterskelarbeid	10
Mannstelefonen	10
Mannstelefonen Chat.....	10
Terapeutiske samtaler.....	11
4. Menn som fedre	12
Aktivtfarskap.no	12
Samlivskurs for menn	12
Spredning av samlivskurs for menn	12
Min far – historier og diskusjonsopplegg om mangfold og fedre	13
5. Volds- og overgrepforebygging.....	14
Stopp kjærestevolden	14
Rød knapp-aksjonen Stopp vold mot kvinner	14
Menn også 2018! Videreføring av det kommunale krisesentertilbudet til menn og LHBT-personer.....	15
Ungdom, kjærestevold og grenser	15
Menn som slår menn – har fylla skylda?	16
HMX – helse, miljø og seksuell trakassering	16
6. Arbeid med gutter og menn med minoritetstilknytning.....	18
DOŁĄCZAĆ SIĘ! (Bli med!) Utvikling og gjennomføring av integreringsmøter for mannlige polske arbeidsinnvandrere i Norge.....	18
Lavterskel saksbehandling til Diskrimineringsnemda for menn med innvandrerbakgrunn	19
7. Menn, helse og seksualitet.....	20

Kast (Kjøp av seksuelle tjenester).....	20
Menn på eldre- og seniorsentre. En kartlegging av behov og ønsker.....	21
Samtalegrupper for mannlige studenter ved Universitetet i Agder	21
E-læringskurs for prester og trosopplærere om ungdom og seksualitet	22
8. Gutters oppvekst og sosialisering.....	23
Men in Nursing Education: Nordisk prosjekt om menn i sykepleieutdanningen.....	23
Ta vare på gutta! Likestilling og frafall på Kuben videregående skole	23
Genustest.no: Test en billedboks kjønnsinnhold	23
9. Opplysningsarbeid.....	25
Nett og sosiale medier	25
Faste arrangementer	25
Foredrag, kurs og undervisning.....	25
Reform i media	25
Podkasten Samtaler om menn	25
10. Representasjon og samarbeid.....	26
Likestillingssentrene	26

Forord

Reform – ressurscenter for menn er noe så enestående som et nasjonalt kompetansemiljø som arbeider for gutter og menn som aktive interessenter i likestillingen.

Vi er det eneste norske likestillingssenteret som innbefatter en betydelig frivillig virksomhet, og som driver konkrete lavterskel hjelpetilbud for gutter og menn på fast basis.

Også i 2018 har ressurscenteret arbeidet med et stort antall prosjektoppgaver, og samarbeid i inn- og utland.

Årsberetningen viser bredden i Reforms virksomhet dette året, både i arbeidet gjort av våre dyktige ansatte og av våre engasjerte frivillige.

Oslo, 12. april 2019

Are Saastad,
daglig leder

1. Innledning

Formålsparagraf og overordnede oppgaver

Reforms formålsparagraf er vedtektsfestet i stiftelsesmøte 30. januar 2002. Våre oppgaver er formulert slik:

«Reform er organisert som en politisk uavhengig stiftelse. Stiftelsens formål er, med utgangspunkt i at menn og kvinner er likeverdige, å jobbe for likestilling og mot diskriminering på grunnlag av kjønn, samt synliggjøre menn som kjønn i samfunnet.

Med dette utgangspunktet skal REFORM være likestillingsorientert og helserettet i sitt arbeid, bistå menn i konkrete livsfaser og livssituasjoner med råd, veiledning og informasjon, bidra til å ta vare på og utvikle mangfoldet i menns liv, arbeide for menns likestilling i et folkehelseperspektiv, mobilisere menns ressurser til utvikling og aktiviteter på områder som ikke har vært særlig fremtredende i de tradisjonelle mannskulturene og ellers bidra til å bedre menns helse, levekår og livskvalitet.

Senterets arbeid skal preges av respekt for det enkelte menneskes egenverdi, der alle mennesker er likeverdige og skal behandles deretter, uavhengig av kjønn, alder, religion, etnisk tilhørighet, hudfarge, funksjonsdyktighet, seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk.»

Våre oppgaver kan overordnet sies å være å samle, produsere og formidle sentral kunnskap om menn, menns livssituasjoner, helse og likestilling, å påvirke beslutningsprosesser som berører menn og likestilling, å samarbeide nasjonalt og internasjonalt om synliggjøring av menns posisjoner i likestillingsfeltet og å kvalitetsutvikle og arbeide for en spredning av lavterskeltilbud til menn.

Styrende organer

Reforms virksomhet ledes av et styre og et representantskap.

Styret har den øverste ledelse av stiftelsens virksomhet og skal lede stiftelsen i henhold til vedtektene og stiftelsesloven.

Reforms styreleder besto i 2018 av styreleder Kristin Mile, nestleder André Oktay Dahl og styremedlemmene Are Tomasgard, Thomas Walle, Mette Tollefsrud, Kjell T. Dahl (frivilliges representant) og Bjørn Ole Ekeli (ansattes representant).

Representantskapet er Reforms høyeste organ, og har som oppgave å føre tilsyn med virksomheten.

Representantskapet besto i 2017 av Arnfinn Jomar Andersen (oppnevnt fra Nasjonalt kunnskapssenter om vold og traumatisk stress), Astrid Bismo (oppnevnt fra Kreftforeningen), Anne-Jorunn Berg (oppnevnt fra Senter for tverrfaglig kjønnsforskning, UiO), Geir Salter (frivilliges representant) og Kris Bue (ansattes representant).

Finansiering

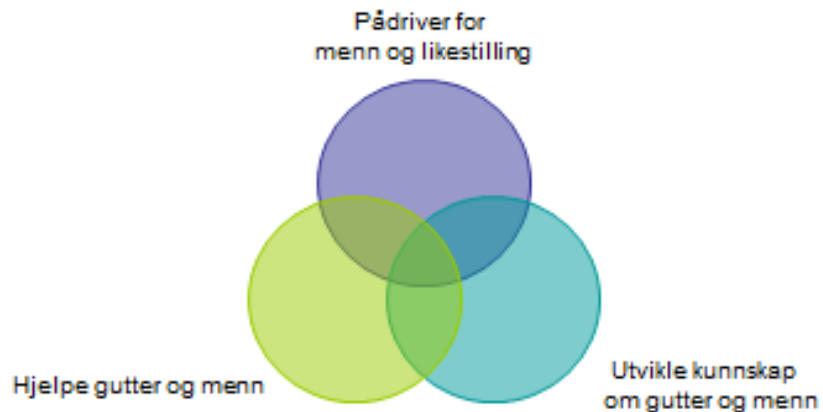
Reform drives med grunnfinansiering over budsjettet til Barne- og likestillingsdepartementet (BLD), formidlet via Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir). Store deler av driften er prosjektbasert, med finansiering både fra offentlige og private tilskuddsytere.

Den offentlige støtten til stiftelsen er begrunnet i at norske myndigheter anerkjenner behovet for en aktør med hovedoppgaven å integrere gutter og menn i likestillingsarbeidet - som partnere, medspillere og også som ansvarlige parter med selvstendige likestillingsbehov. Vi har et godt samarbeid med Bufdir, både i form av to årlige dialogmøter og i andre sammenhenger.

Tredelt innsats

Reform har spesialkompetanse på feltet gutter, menn og likestilling.

Reform arbeider tredelt, ved å forene kunnskap fra direkte kontakt med menn (gjennom hjelpetilbud) med kompetanseutvikling (i stor grad finansiert gjennom ulike prosjektsamarbeid) og via rollen som samfunnsaktør og faglig pådriver.

Den spesielle kombinasjonen av kunnskap fra forskning, erfaring og direkte dialog med menn gjør Reform til en unik aktør i likestillingsfeltet, både nasjonalt og internasjonalt.

Strategi- og handlingsplan

I styrets strategiplan er det vedtatt at Reform skal ha disse kjernerollene:

- Ivareta menn i likestillingsarbeidet
- Være en synlig aktør for likestilling i et mannsperspektiv
- Være en aktiv formidler av praksis- og forskningsbasert kunnskap
- Videreføre frivilligheten knyttet til Mannstelefonen og juridisk hjelpetelefon

Kjernerollene er i 2018 konkretisert til disse oppgavene i det daglige:

- Å bedre gutters oppvekstvilkår og utdanning
- Å fremme oppmerksomhet om menns helse
- Å motvirke det kjønnsdelte arbeidsmarkedet
- Å motarbeide vold i nære relasjoner
- Å arbeide med utfordringer som gutter og menn med minoritetstilknytning møter
- Å innhente og dele kunnskap om samlivsbrudd og barnefordeling
- Å fremme menns rolle som fedre i samfunnet

Det gis i tillegg føringer gjennom Bufdirs årlige tildelingsbrev knyttet til den statlige grunnbevilgningen.

Reforms drift organiseres rundt årlige og dynamiske handlingsplaner. Handlingsplanen følges opp og oppdateres i Reforms ukentlige driftsmøte.

Ansatte

I 2018 har disse vært fast ansatt i Reform:

Are Saastad, daglig leder

Bjørn Ole Ekeli, økonomisjef/kontroller

Ole Bredesen Nordfjell, seniorrådgiver

Live Mehlum, seniorrådgiver

Hedda Hakvåg, seniorrådgiver

Daniel Paul Getz, rådgiver

Kris Bue, rådgiver

Shorish Azari, rådgiver

Steinar Kvam, terapeut (deltid)

Psykiater og sexolog Haakon Aars har vært tilknyttet driften på timebasis.

2. Rollen som nasjonalt likestillingscenter

I kraft av å være ett av landets fire likestillingscentre, har Reform en nasjonal oppgave. Som landets eneste ressursmiljø for arbeid med likestilling i et mannsperspektiv, blir Reform aktivt brukt av media, arbeidsliv, organisasjoner, enkeltpersoner og av myndighetene.

Reform inntar en aktiv og kontinuerlig rolle som kunnskapsleverandør overfor det offentlige tjenesteapparatet, utdanningssektoren, akademien, embetsverk og politikere, men også i møte med sivilsamfunn og arbeidsliv.

Gjennom egne arrangementer, deltakelse i konferanser i inn- og utland og som medieaktør har Reform løftet fram betydningen av et mannsperspektiv i hele 2018.

Innspill og høringer

Reform har også gitt innspill til og vært i dialog med en rekke organisasjoner og offentlige virksomheter om hvordan trekke gutter og menn sterkere med i likestillingsarbeidet. Vi har deltatt på innspillmøter og levert høringsvar på en rekke saksfelt.

I 2018 avga vi svar på følgende offentlige høringer:

- Utkast til nasjonal faglig retningslinje for svangerskapsomsorgen (Helsedirektoratet)
- Forslag til endringer i ekteskapsloven (Barne- og likestillingsdepartementet)
- Deling av foreldrepengeperioden i tre like deler ved 80 pst. uttak og endring av kvotebegrepet (Barne- og likestillingsdepartementet)
- Forslag om etablering av lavterskeltilbud for behandling av saker om seksuell trakassering (Barne- og likestillingsdepartementet)
- Forslag til styrking av aktivitets- og redegjørelsesplikten (Barne- og likestillingsdepartementet)
- Statsbudsjettet 2019 (Stortingets familie- og kulturkomité)
- Utredning om det strafferettslige diskrimineringsvernet (Justis- og beredskapsdepartementet)

For å være faglig oppdatert om likestilling og aktuelle temaer knyttet til vårt løpende arbeid, deltar Reform sine ansatte på relevante utdanninger og på kvalifiserende kurs og foredrag.

Arendalsuka

Reform var til stede på to aktiviteter under Arendalsuka i august 2018. Vi deltok i panelet på møtet «Fedre i barnevernet: En undervurdert ressurs?» i regi av Bufdir. Reform hadde også møteledelsen under arrangementet «#MeToo – en ny revolusjon?» i regi av Universitetet i Agder, Senter for likestilling, KUN, Likestillingscenteret, , Likestillings- og diskrimineringsombudet, Bufdir og Reform.

Internasjonalt arbeid

I økende grad er det nødvendig å se det nasjonale arbeidet for likestilling mellom kjønnene i et internasjonalt perspektiv. Reform er et knutepunkt, og bidrar til internasjonal erfaringsutveksling

til nordiske, europeiske og internasjonale aktører som arbeider med menn for likestilling mellom kjønnene. Vi opplever stadig besøk av utenlandske interessenter i menn og likestilling.

I samarbeid med norske myndigheter har Reform bidratt med norske erfaringer med å trekke menn med i likestillingsarbeidet på flere norske og internasjonale konferanser. I tillegg til dette har vi deltatt på en lang rekke konferanser og seminarer i inn- og utland, for dels å skaffe oss mer kunnskap, dels for å påvirke for et sterkere fokus på gutter og menns situasjon.

For første gang på mange år deltok ikke Reform i 2018 i den offisielle norske delegasjonen til FNs årlige konferanse om kvinners rettigheter og likestilling i New York (CSW). Vi valgte i stedet å delta som observatør under deler av arrangementet. Det er imidlertid hevet over tvil at betydningen av en representant med et mannsperspektiv i den offisielle norske delegasjonen er stor, først og fremst av signalhensyn. Vi problematiserte derfor utelukkelsen overfor Barne- og likestillingsministeren. I svaret, som kom fra Utenriksdepartementet, het det at begrunnelsen var at departementet «vil oppnevne en mindre delegasjon til CSW i 2018 enn tidligere år».

Se også Kapittel 9, *Opplysningsarbeid* og kapittel 10, *Representasjon og samarbeid*

3. Lavterskelarbeid

Reform står for en rekke lavterskeltilbud til menn med behov for hjelp. En del av våre lavterskeltilbud er drevet av frivillige, mens andre er prosjektorganisert eller drevet som del av Reforms ordinære virksomhet utført av de ansatte. Tilbudene krever ikke henvisning, og de fleste er gratis. Der det tas egenandel er denne av symbolsk størrelse.

Ved siden av å hjelpe mange menn direkte, har våre lavterskeltilbud tett sammenheng med Reforms kunnskaps-, utviklings- og påvirkningsarbeid. Det konkrete møtet med menns virkelighet gir oss en unik og stadig oppdatert erfaringsbase som benyttes til å avdekke mangler og behov, og til å utvikle likestillingspolitikk og stadig nye prosjekter.

Også i 2018 mottok vi til sammen rundt 2000 ulike henvendelser til Reform.

Se også tiltakene *Samlivskurs for menn* under kapittel 4, *Lavterskel saksbehandling for menn med innvandrerbakgrunn* under kapittel 6 og *Kast 2 (Kjøp av seksuelle tjenester)* under kapittel 7.

Mannstelefonen

Mannstelefonen har vært et kontinuerlig tilbud siden den ble etablert i 1980, og er en fast del av Reforms virksomhet. Formålet er å sikre et landsdekkende, gratis og synlig telefontilbud til menn i form av rådgivning i vanskelige livssituasjoner. Telefonen er betjent alle hverdager mellom 17 og 20.

Mannstelefonens aktive frivillige besvarte i 2018 rundt 800 henvendelser fra menn med ulike problemstillinger. Telefontjenesten er anonym, men det føres likevel logg og statistikk. Temaene de som ringer inn oftest er opptatt av er samliv, samværsrett med barn, psykiske vansker, økonomi, vold og seksualitet.

De frivillige ved Mannstelefonen har kompetanse til å arbeide innenfor et mannsperspektiv, og har kunnskap og erfaring med å snakke med mennesker som befinner seg i vanskelige livssituasjoner.

Det arbeides stadig med rekruttering av nye frivillige. Nye telefonvakter gis opplæring, og forholder seg til et etisk regelverk. I 2018 opplevde vi å få en rekke nye frivillige gjennom annonsering på Frivillighetsportalen.

Mannstelefonen Chat

I 2018 fikk vi støtte fra Helsedirektoratet til å etablere et nytt lavterskeltilbud til menn i krise. Hensikten var å teste ut en chattetjeneste tilknyttet telefontjenesten Mannstelefonen, lære opp frivillige i samtalemetodikk over chatt, og tilføre dem nødvendige kunnskaper til å møte målgruppen på en god og adekvat måte. Hovedmålet var å øke det totale antallet brukere av Mannstelefonen ved å nå fram til flere ensomme menn.

I løpet av året ble det rekruttert nye frivillige, som ble gitt opplæring. Vi fikk også på plass nødvendige tekniske løsninger, og i november kom chatten på «lufta», med to ukentlige

åpningstider. Prosjektet har gitt frivilligheten i Reform en ny dimensjon, og økt vår stab av engasjerte frivillige.

Vi søker Helsedirektoratet om midler til videreføring av Mannstelefonen Chat i 2019.

Terapeutiske samtaler

Reform gir et begrenset tilbud om individuell oppfølging av menn som har behov for dette. Samtaleterapi tilbys av en erfaren terapeut på timebasis, og av en frivillig veileder i terapeutisk utdanning. Vi prioriterer å gi disse samtaletilbudene særlig til menn med barn, menn som har problemer i samlivet, med samvær, og til volds- og overgrepsofsatte. I løpet av året har en rekke menn fått konkret hjelp til å løse kriser i egne liv. Problemene er knyttet til samlivsbrudd, voldsutøvelse, voldsutsatthet, overgrepserfaringer, seksuelle problemer m.m.

4. Menn som fedre

De siste 20 årene har norske menn inntatt rollen som aktive, deltakende og omsorgsfulle fedre. Den særnorske oppfinnelsen fedrekvoten har hatt avgjørende betydning for dette. «Pappapermens» betydning er lett målbar. I takt med utvidelsen av ordningen siden den ble innført i 1993, har også menn tatt sitt ansvar som fedre, stikk i strid med advarsler om at menn ikke ville eller kunne gå inn i rollen som omsorgsgivere for barn.

Fra 1. juli 2018 ble foreldrepermisjonen delt i tre, med 15 uker til far, 15 til mor og en fellesdel på 16 uker. Dette bekrefter at dagens ordning står sterkt i det norske samfunnet. Internasjonalt vekker det oppsikt at alle arbeidslivets parter slår ring om ordningen.

Reform vil fortsette å arbeide for menns aktive rolle som fedre i det norske samfunnet. Fortsatt gjenstår arbeidet med å gi fedre selvstendig opptjeningsrett til foreldrepenge. En god løsning på dette vil være å gå videre til en todeling av permisjonen, slik det statlige barnefamilieutvalget (Ellingsæterutvalget) også foreslo i 2017. (Se også vårt hørings svar til NOU 2017: 6 Offentlig støtte til barnefamiliene))

Aktivt farskap.no

I 2016 lanserte Reform en nettside for menn som skal ut i eller er i foreldrepermisjon. Hensikten med nettsiden, som mottok støtte fra Bufdir, er å fremme betydningen av et aktivt farskap, både for fedrene og for barna, og å informere om rettigheter knyttet til permisjonsordningen. I tillegg skal siden være et sted der det samles gode erfaringer og eksempler på farskapshistorier.

Reform vil videreføre arbeidet med nettsiden i 2019.

Samlivskurs for menn

Siden 2015 har Bufdir gitt Reform støtte til å utvikle et eget samlivskurs for menn. Vi har også avviklet kurs siden dette året, og i 2018 rakk de tildelte midlene til et begrenset kursopplegg – også dette med god tilslutning. Erfaringen gjennom disse årene er at et slikt tilbud definitivt trengs.

Samlivskurset har et klart forebyggende fokus, henvendt til fedre i et parforhold. Hensikten er å styrke foreldrenes relasjon før problemene blir for store, for slik å være med på å skape en trygg og stabil oppvekst for barn. Vi vet at menn i mindre grad enn kvinner finner seg til rette med tradisjonelle samlivskurs for par. Menn synes generelt å takle samlivsbrudd dårligere enn kvinner, har ofte et mindre nettverk og færre fortrolige venner.

Prosjektet søkes ikke videreført i form av egne kurs i 2019. Reform ønsker i stedet å spre erfaringene aktivt til det etablerte hjelpeapparatet – se neste punkt.

Spredning av samlivskurs for menn

Som i 2017, gjennomførte vi også i 2018 fagseminarer på familievernkontorer med støtte fra Bufdir, der Reformers erfaringer med samlivskurs var tema. Vi besøkte til sammen 8 familievernkontorer.

De åtte familievernkontorene vi har hatt samarbeid i 2019, var Tromsø, Bodø, Mosjøen, Drammen – Kongsberg, Østfold (fire avdelinger), Kristiansand og Follo, og Asker og Bærum familierterapi.

Evalueringene vi har mottatt fra familievernkontorene i etterkant, har vært at seminaret var nyttig og lærerik, og at bevisstheten om betydningen av kjønn har økt. Særlig de mannlige terapeutene ga uttrykk for at de opplevde det som befriende å få anledning til å sette ord på tanker om menn som de selv hadde følt på.

Prosjektet søkes videreført i 2019.

Min far – historier og diskusjonsopplegg om mangfold og fedre

I 2016 fikk Reform støtte fra Bufdir til å utgi boka «Min far: Historier om mangfold og fedre». Boka inneholdt historier om 20 mennesker, som i tekst og portrettbilder fortalte åpenhjertig og varmt om forholdet til sin egen far. Flertallet av de 20 tilhørte en etnisk, seksuell eller funksjonshemmet minoritetsgruppe.

Mot slutten av 2018 fikk vi innvilget støtte fra Bufdir til et formidlingsprosjekt, basert på de samme historiene. I dette prosjektet skal Reform møte elever i videregående skole, der historiene fra Min far benyttes til undervisning om kjønn og foreldreskap i et interseksjonelt perspektiv.

Prosjektet fullføres i 2019.

5. Volds- og overgrepforebygging

Vold og overgrep i nære relasjoner er et betydelig likestillingsproblem, både i Norge og internasjonalt. Det er derfor naturlig at Reform har et aktivt og pågående arbeid på dette feltet, med mål om å forebygge og redusere vold i nære relasjoner. For oss er det viktig å erkjenne at menn kan være både voldsutøvere og voldsutsatte. Det er helt vesentlig at menn tar et oppgjør med menns vold mot kvinner, og Reform prioriterer derfor å være til stede i dette arbeidet.

Samtidig er Reform en aktiv ambassadør for menn som volds- og overgrepsutsatte – et område det fortsatt er knyttet særlig mye tabu til, og der det er særlig mye ugjort.

Stopp kjærestevolden

Stopp kjærestevolden er Reformers eget undervisningsopplegg for ungdom om voldsfrie kjæresteforhold. Prosjektet er blitt drevet siden 2014, med støtte fra Justis- og beredskapsdepartementets tilskuddsmidler mot vold i nære relasjoner.

Etter et år uten støtte i 2017, søkte og fikk Reform støtte til en videreføring av prosjektet av Politidirektoratet i 2018.

I 2018 har vi gjennomført Stopp kjærestevolden for i alt 710 ungdommer i ungdomsskole, konfirmantgrupper og videregående opplæring (i Oslo og Akershus fylkeskommuner). Vi har også gjennomført en fagdag om ungdom, kjærestevold og seksuelle grenser for 30 ansatte i bydel Nordstrand i Oslo, og vi har delt erfaringer og kunnskap fra prosjektet på nasjonale og internasjonale konferanser, nettverksmøter og andre arrangementer.

Av kapasitetshensyn søkes ikke Stopp kjærestevolden videreført i 2019. Det er imidlertid etterspørsel etter kurset, både fra trosopplærere og fra skolevesenet, og opplegget tilbys derfor interesserte etter avtale.

Rød knapp-aksjonen Stopp vold mot kvinner

Reform har vært med i Stopp vold mot kvinner-alliansen siden starten i 2012. Organisasjoner fra ganske ulike deler av samfunnet står sammen om å få det viktige spørsmålet om vold mot kvinner høyere på dagsordenen i Norge. Ved siden av Reform består alliansen av Den norske kirke, Islamsk Råd Norge, Norske Kvinners Sanitetsforening, Krisesentersekretariatet, Virke og Juridisk rådgiving for kvinner (Jurk).

Kampanjens symbol, den røde knappen, er distribuert via de deltakende organisasjonene, og har vært delt ut i tusenvis på jevnlig aksjoner i Oslo sentrum. Reform har deltatt aktivt på alle aksjonens møter og arrangementer, og på alle utdelingsaksjoner av Rød knapp.

FNs dag for bekjempelse av vold mot kvinner ble i 2018 markert som et frokostmøte, der temaet var voldtekt i nære relasjoner og lukkede felleskap. Arrangementet fant sted på Kulturhuset i Oslo.

Alliansen har også i 2018 mottatt aktivitetsstøtte fra Kompetansesenteret for kriminalitetsforebyggings tilskuddsmidler mot vold i nære relasjoner. Samarbeidet i alliansen videreføres i 2019.

Menn også 2018! Videreføring av det kommunale krisesentertilbudet til menn og LHBT-personer

Prosjektet Menn også! startet i 2017, med midler av Kompetansesenteret for kriminalitetsforebygging (Kfk). Hensikten var å forbedre tilbudet til menn og LHBT-personer ved fem ulike krisesentre. I prosjektet kartla vi dagens praksis ved sentrene, og utarbeidet en tiltaksplan i samarbeid med det enkelte senter. Som et ledd i utviklingsarbeidet, gjennomførte vi også kompetanseheving for ansatte og ledere. Prosjektet opplevde en stor etterspørsel i krisesenterbevegelsen, og ble oppsummert som svært vellykket.

I 2018 fikk vi fornyet støtte fra Kfk, til å videreføre veiledningsarbeidet til fem nye krisesentre. I løpet av året har Follo krise- og incestsenter, Krisesentret i Mo i Rana, Fredrikstad krise- og incestsenter, Krisesenter vest IKS og Bergen Krisesenter blitt omfattet i prosjektet.

Det er utført et omfattende kartleggingsarbeid, med mange spennende funn. Flere av disse har allerede har ført til endringer, i form av iverksatte tiltak for å bedre tilbudet til utsatte menn, og også gruppen av LHBT-personer som benytter sentrene.

Kjønnsforsker Jørgen Lorentzen har hatt en aktiv faglig veilederrolle i prosjektet. Prosjektet søkes videreført til ytterligere fem krisesentre i 2019.

Ungdom, kjærestevold og grenser

I samarbeid med Ungdom og Fritid – Landsforeningen for fritidsklubber og ungdomshus, utviklet Reform i 2017 et kurs om vold- og overgrepforebygging for ansatte på ungdomshus og fritidsklubber. Prosjektet ble gjennomført med midler fra Kompetansesenteret for kriminalitetsforebygging (Kfk). I 2018 fikk vi fornyet støtte fra Kfk, slik at flere av de ansatte på ungdomsklubbene i Norge kunne nyte godt av kursopplegget.

Målet med kurset var å bidra til økt bevissthet om vold og overgrep. Vi ønsket å gi de ansatte konkrete verktøy til å snakke med ungdommer om temaet, og å styrke deres evne til å melde fra om bekymringer. Det ferdige kursopplegget består av seks temabaserte bolker, som kombinerer undervisning med dialog og kortere diskusjonsoppgaver. I tillegg ble det lagt inn tid til gruppeoppgaver og erfaringsutveksling de ansatte imellom.

Primær målgruppe for årets tiltak var ansatte i Ungdom og Fritids fritidsklubber og ungdomshus. Vi satset på å særlig rekruttere deltakere fra klubber i Region Midt, og la derfor kurssamlingen til Trondheim. Ungdom og Fritid sto for rekrutteringen av deltakere til kurssamlingen. Deltakerne kom fra fem forskjellige fylker: Trøndelag, Hedmark, Telemark, Rogaland og Troms. Den sekundære målgruppen for tiltaket var ungdommene som bruker fritidsklubbene. Disse ble nådd indirekte gjennom kompetansehevingen av ansatte.

Reforms ansatte sto for gjennomføringen av kursopplegget. Deltakerevalueringene bekrefter at tiltaket resulterte i økt kunnskap om kjærestevold og grenser, samt at det styrket deltakernes evne til å gripe inn ovenfor både utsatte og utøvere.

Prosjektet ansettes avsluttet.

Menn som slår menn – har fylla skylda?

Våren 2017 fikk Reform midler fra ExtraStiftelsen til å utarbeide og gjennomføre et sinnemestringskurs for menn som har utøvd eller står i fare for å utøve utelivsvold. Kurset var et pilotprosjekt.

Utelivsvold og annen blind vold mellom menn er en trussel mot folkehelsen. Likevel finnes det per i dag få tilbud for menn som ønsker å få hjelp til å slutte med denne type vold.

Et annet mål med kurset enn den direkte hjelpen til mennene som deltar, er å innhente kunnskap fra menn om hva deres utfordringer og behov er, og å bruke denne kunnskapen til å styrke brukerperspektivet i videre forebyggende arbeid mot utelivsvold.

Sinnemestringstilbudet ble gjennomført på begynnelsen av 2018, dels som gruppesamlinger og dels som enesamtaler. Fem menn deltok i opplegget, og to av dem fullførte hele kurset. Vi oppnådde ikke å rekruttere det ønskede deltakerantallet på mellom seks og åtte menn. Kun to gjennomførte sinnemestringsopplegget i sin helhet. Vi mener likevel det har vært mye nytte og verdi i prosjektet, og at mange av målene er innfridd.

I løpet av prosjektperioden opplevde vi mye positiv respons på og interesse for tiltaket. Mange psykologer og ansatte på DPS kontaktet oss for å høre mer om tilbudet, og de fortalte oss om klienter som kunne ha nytte av et slikt tilbud.

Reform – ressursenter for menn har en samfunnsmessig oppgave i arbeide for at menn i krise møtes med adekvate hjelpetilbud. Erfaringene fra Menn som slår menn – har fylla skylda? inngår i vår omfattende portefølje av kunnskap for å nå fram til marginaliserte menn.

I øyeblikket har vi derimot ikke konkrete planer om å videreføre prosjektet i form av nye sinnemestringskurs. Vi utelukker ikke at dette igjen vil bli aktuelt, og vi oppfatter tematikken som svært viktig å følge opp. Her vil tilgang på tilgjengelige prosjektmidler selvsagt ha betydning. I øyeblikket er samfunnets fokus, av i og for seg forståelige grunner, i større grad rettet mot vold i nære relasjoner, enn mot den som utøves i utelivet.

Erfaringene fra dette prosjektet tilsier likevel at det vil være klokt å også sette inn større ressurser på å forstå, arbeide med og forebygge vold i andre relasjoner enn de nære, og i utelivet.

HMX – helse, miljø og seksuell trakassering

I forbindelse med MeToo-bølgen, oppsto det et stort behov for opplæring i grenser for seksuelt overskridende oppførsel. Etterspørselen etter dette var i en periode stor, ikke minst fra arbeidslivet. Som en fellessatsing, etablerte derfor de fire likestillingssentrene (KUN, Likestillingssenteret, Senter for likestilling i Agder og Reform) tilbudet HMX- helse, miljø og seksuell trakassering. Et felles undervisningstilbud ble utviklet, der foredrag og workshops om seksuell trakassering inngikk. Reform

har mye erfaring med dette temaet, blant annet gjennom vårt mangeårige prosjekt Stopp kjærestevolden.

Tilbudet ble imidlertid lite etterspurt, siden mye av behovet ble dekket av en offensiv og gratis satsing mot arbeidslivet fra Likestillings- og diskrimineringsombudet. MeToo har også mistet mye av den kraftige vinden kampanjen hadde i seilene i starten av 2018. Tilbudet er derfor ikke lenger en aktiv del av Reforms portefølje. HMX tilbys imidlertid fortsatt for interesserte, og det er blitt en del benyttet i særlig KUNs nedslagsområde (Nord-Norge og Trøndelag).

6. Arbeid med gutter og menn med minoritetstilknytning

Menn med ikke-norsk bakgrunn blir ofte glemt i likestillingsdebatten i Norge. Blir de husket er det ikke sjelden fordi de stilles til ansvar for innvandrerkvinnens undertrykte situasjon. Reform ser det som en viktig oppgave å belyse hvilke likestillingsutfordringer menn med innvandrerbakgrunn selv har.

Også i 2018 har vi samarbeidet med flere organisasjoner på innvandrerfeltet, deriblant NAKMI, Nettverk for Innvandrerhelse i Frivillig Sektor, Enhet for mangfold og integrering i Oslo kommune og organisasjoner med polske innbyggere i Norge som medlemmer.

DOŁĄCZĄC SIĘ! (Bli med!) Utvikling og gjennomføring av integreringsmøter for mannlige polske arbeidsinnvandrere i Norge

Høsten 2018 fikk Reform midler fra Inkluderings- og mangfoldsdirektoratet (IMDi) til å utvikle og gjennomføre integreringsmøter rettet mot mannlige polske arbeidsinnvandrere. Prosjektet er et samarbeid med Caritas Norge og Caritas Ressurscenter i Oslo.

Polske arbeidsinnvandrere i Norge utgjorde 86.400 personer ved utgangen av 2017, og er den største innvandrergruppen (Sandnes, 2017). I perioden 2004 – 2014 utgjorde menn over 80 % av arbeidsinnvandrerne fra Polen (Thorsdalen, 2016). Mange av polakkene som har kommet til Norge de siste årene, bor alene og deltar i liten grad i majoritetssamfunnet (Thorsen, 2016; Guribye, 2016). En av årsakene til dette er at arbeidsinnvandrere ikke tilbys et introduksjonsprogram når de kommer via EU. Medlemskap i EU har åpnet for muligheten til å kunne arbeide på tvers av landegrensene, men det gis ikke støtte til bosetning og språkopplæring (Guribye, 2016).

En annen årsak til den relative isolasjonen i det norske samfunnet, er at mange av de polske arbeidsinnvandrerne har midlertidige opphold, midlertidige stillinger og en forventning om at de ikke skal bli værende i Norge over tid (Friberg, 2013). Mange opplever dessuten diskriminering, både i og utenfor det norske arbeidslivet. Gruppen opplever også forskjellsbehandling i de tilfellene de ikke har tilpasset seg norske kulturelle normer (Friberg, 2013; Guribye, 2016). Manglende norskferdigheter og lite kontakt med andre mennesker utenom arbeidstid kan i tillegg føre til ensomhet og forverret helse.

Integreringsmøtene i DOŁĄCZĄC SIĘ!, som avholdes på nyåret 2019, er rettet mot polske menn i Norge i form av kveldssamlinger i Oslo, Trondheim og Bergen. Arenaene som benyttes er to menigheter i Den katolske kirke, og Caritas Ressurscenter i Oslo.

Møtene er en blanding av foredrag, samtaler i plenum og gruppearbeid, og ledes av prosjektgruppen i samarbeid med ressurspersoner i menighetene. Det brukes tolkehjelp for innlegg holdt av norsktalende ressurser.

Prosjektet anses som et av de første integreringstiltakene rettet mot mannlige polske arbeidsinnvandrere. Reform vil prioritere å arbeide videre med denne gruppen, basert på erfaringene fra DOŁĄCZĄC SIĘ!

Lavterskel saksbehandling til Diskrimineringsnemda for menn med innvandrerbakgrunn

I begynnelsen av året etablerte Reform et tilbud om hjelp til å fremme saker med brudd på Likestillings- og diskrimineringsloven til den nye Diskrimineringsnemda i Bergen. Vi ønsket å gjøre dette, fordi vi hadde en ansatt med juridisk kompetanse, og fordi det er kjent at mange menn med innvandrerbakgrunn møter diskriminering i arbeidslivet, på boligfronten og i utelivet. Vi tilbød rådgivning og saksbehandling på de to første områdene, og bekjentgjorde tilbudet bredt.

Tilbudet var et forsøksprosjekt for et halvt år. I løpet av denne tiden fikk vi en del henvendelser, og vi reiste to saker for Diskrimineringsnemda. Ingen av sakene ble dømt som diskriminerende i nemda, som likevel ikke var enstemmig i sin avgjørelse i den ene av sakene.

Prosjektet ga oss verdifull erfaring. Det videreføres foreløpig ikke, blant annet fordi det ikke har vist seg mulig å oppnå økonomisk støtte til det.

7. Menn, helse og seksualitet

Menns helse er langt på vei et ikke-tema i offentligheten. Det er få eller ingen biologiske årsaker til at menn lever kortere enn kvinner. Likevel er denne forskjellen relativt stabil på rundt 4 år i Norge. Reform er opptatt av at helse skal gjelde alle, og at kjønnsforskjeller må motvirkes. Etter vårt syn representerer mangelen på reell interesse for menns helse en stor likestillingsutfordring.

Kast (Kjøp av seksuelle tjenester)

Reform har over lang tid bidratt til å fremme kunnskap om menns sexkjøp, og å redusere tabuet knyttet til temaet. Fra 2011 har Reform mottatt støtte fra Justis- og beredskapsdepartementet til Kast-prosjektet, som del av regjeringens arbeid mot prostitusjon og menneskehandel.

Departementets tildeling i 2018 gjorde det mulig å videreføre vårt lavterskel samtale- og veiledningstilbud til kunder i prostitusjon i Oslo og omegn (fysisk oppmøte) og i resten av landet (via telefon), samt å aktivt dele vår kunnskap på feltet til andre. Slik har relevante aktører, gjennom kunnskapsdeling fra prosjektet, kunnet bidra til arbeidet med å redusere etterspørselen etter sexkjøp, og til å bevisstgjøre om menneskehandel.

Tilbudet har omfattet rådgivning og informasjon ved oppmøte i våre lokaler, og i form av telefonhenvendelser. Målgruppen har vært nåværende og potensielle kunder i prostitusjon, samt deres partnere.

Vi har i løpet av året hatt 60 individuelle brukere av samtale- og veiledningstjenesten, fordelt på 75 samtaler. Dette representerer en økning på 20 % fra 2017. Pågangen av klienter har fordelt seg over hele året. Det store flertallet av samtaleene har foregått ved fysisk oppmøte i våre lokaler i Oslo. Vi ser samtidig en tendens til at stadig flere tar kontakt via telefon. Disse henvendelsene kommer i særlig grad fra andre deler av landet enn Oslo og omegn.

Vi har arbeidet aktivt med kunnskapsdeling til samarbeidspartnere og tjenesteapparatet, via presentasjoner, fagseminarer, media og i den offentlige debatten. Kunnskapsdelingen dreier seg i også om en rekke utenlandske besøkende og samarbeidspartnere. Betydningen og ringvirkningene av prosjektet er derved langt større enn det som kan leses ut av det konkrete antallet klienter vi møter.

Vi har grunn til å tro at samtaleveiledningen fører til en økt mobilisering hos klientene til å finne alternativer til å kjøpe seksuelle tjenester. Klientene som oppsøkte Kast-prosjektet i 2018 hadde nærmest samtlige et uttalt ønske om å slutte å kjøpe sex.

Reforms tilnærming er en veiledningstjeneste med et helhetlig perspektiv, der det relasjonelle står i fokus. Å stimulere til refleksjon rundt sexkjøpserfaringen er viktig. Gjennom samtale har klientene fått anledning til å sette ord på egne holdninger og følelser knyttet til sexkjøp.

Synlighet i medier er svært viktig for å nå fram til kjøperne. I 2018 hadde Reform 7 medieoppslag om sexkjøp på TV, radio og i en rekke aviser rundt om i landet.

Reform ønsker å videreføre Kast i 2018.

Menn på eldre- og seniorsentre. En kartlegging av behov og ønsker

Med støtte fra ExtraStiftelsen gjennomførte Reform – ressurscenter for menn i 2018 en kartlegging av mannlige pensjonisters behov og ønsker ved Horten aktivitetssenter og Engelsborg Ressurscenter i Oslo.

Formålet med kartleggingen har vært å bidra til å forebygge ensomhet og selvmord blant mannlige pensjonister, gjennom å tilrettelegge for økt deltakelse i landets eldre- og seniorsentre. Vi ønsket å innhente erfaringer og kunnskap om målgruppens behov og interesser for å tilegne oss kunnskap om hvordan denne gruppen bedre kan nås av sentrene, samt spre denne kunnskapen til landets aktivitetssentre.

Bakgrunnen for prosjektet er forskning og erfaring som viser at eldre menn har den høyeste selvmordsraten av alle aldersgrupper i Norge. Pensjonisttilværelsen kan for mange menn oppleves ekstra vanskelig på grunn av at arbeidet antas å være hovedbasis for den maskuline identitet. For noen kan ensomheten og tomheten bli overveldende.

Landets eldre- og seniorsentre kan være en viktig møteplass for å forebygge ensomhet og selvmordstanker gjennom aktivitet og sosialt fellesskap. Menn er imidlertid underrepresenterte som brukere av landets eldresentre. En årsak er at sentrene ikke tar tilstrekkelig hensyn til menns behov.

Prosjektet har gjennomført en rekke aktiviteter: Samtalegrupper for mannlige pensjonister ved Horten aktivitetssenter over 5 uker, formiddagsmøter med Forum for menn – en samtale og aktivitetsgruppe ved Engelsborg Ressurscenter, besøk og samtaler med deltakere på Pakistansk gruppe – en gruppe pakistanske menn som møtes for samvær noen kvelder i uken ved Engelsborg Ressurscenter og intervjuer med mannlige brukere av Horten aktivitetssenter og Engelsborg Ressurscenter.

Vi sitter igjen med to klare hovedfunn: For det første at bevisstheten om menn som brukergruppe er alt for lav, både blant de ansatte og i kommunene. Sentrene må i større grad ta hensyn til de ulike utfordringene kvinner og menn har, både ved rekruttering til og i planleggingen av aktiviteter på sentrene. Samtidig fant vi gode eksempler på tiltak og aktiviteter som virker.

Kartleggingen har resultert i anbefalinger til eldre- og seniorsentre om hvordan møte og engasjere mannlige pensjonister i arbeidet med å forebygge ensomhet og selvmordstanker. Vi har også holdt foredrag for fem av landets aktivitetssentre om anbefalingene fra prosjektet.

Prosjektet er fullført. Reform sitter igjen med mye verdifull og ny kompetanse, og ønsker å arbeide for videre spredning av erfaringene.

Samtalegrupper for mannlige studenter ved Universitetet i Agder

ExtraStiftelsen ga Reform støtte til dette prosjektet i 2018. Bakgrunnen er at mannlige studenter i større grad enn kvinnelige studenter faller fra på høyere utdanninger. Flere menn enn kvinner sliter også med mistriksel og ensomhet når de flytter ut av foreldrehjemmet for å studere. Studentenes helse- og trivselsundersøkelse i 2014 konkluderte med at studenters psykiske helse har blitt forverret

de siste årene. Forskning og tidligere prosjekter Reform har gjennomført viser dessuten at mange menns terskel for å søke støtte og hjelp er høy.

I samarbeid med Universitetet i Agders studentprest, har vi gjennomført en samtalegruppe for mannlige studenter ved campus i Kristiansand. Hensikten har vært å fremme mestring, trivsel og psykisk helse. Vi har brukt vår erfaring med studenter, og Reforms kompetanse på mannshelse og samtalemetodikk.

Resultatet ble en meget aktiv og god gruppe, som møttes åtte ganger. Gruppen selv bestemte i stor grad temaene for møtene. Effekten for flere av gruppedeltakerne var en rapportert bedret hverdag. Kurset skåret meget høyt på deltakerevalueringen.

Vi har også spredt erfaringene fra prosjektet som foredrag til andre studentsamskipnader i Norge.

Det er allerede bestemt at grunnen i Kristiansand videreføres, i lokal regi. Reform vil se etter muligheter til å spre kunnskapen fra prosjektet ytterligere.

E-læringskurs for prester og trosopplærere om ungdom og seksualitet

Helsedirektoratet tildelte i 2018 Reform midler til å utvikle og tilby et kompetansehevende e-læringskurs for prester og trosopplærere i Den norske kirke om ungdom og seksualitet.

Kursets formål har vært å styrke de ansattes kunnskap og bevissthet om barn og ungdoms seksuelle utvikling og bidra til at de settes i stand til å gjennomføre samtaler, undervisning og rådgivning om disse temaene. Hovedmålsettingen har vært å bidra til at ungdom skal ha et best mulig utgangspunkt for et trygt og godt seksualliv, gjennom å involvere ansatte som har ansvaret for konfirmasjonsundervisningen i Den norske kirke som aktive samtalepartnere og støttespillere.

E-læringskurset er utviklet som et om lag en times opplegg, og består av seks moduler: Ungdoms seksualitet og seksuell helse, seksuell orientering og kjønnsidentitet, seksuell trakassering, grensesetting og samtykke, bruk av pornografi, prevensjon, abort og seksuelt overførbare sykdommer og strategier for å snakke med ungdom om seksualitet

Kurset inneholder videoer, tekst, artikler, quiz og refleksjonsoppgaver. Brukere registrerer seg til kurset på Reforms nettsider, og mottar deretter en lenke med tilgang til kurset. Kurset kan tas når som helst.

Kurset er bekjentgjort på Trosopplæringskonferansen 2018, og vil bli ytterligere bekjentgjort. Reform søker også om en videreutvikling av kurset i 2019, rettet mot ungdom.

8. Gutters oppvekst og sosialisering

Det er av stor betydning hvilke forhold og betingelser gutter vokser opp under. Tradisjonelle kjønnsrollemønstre resirkuleres fortsatt i familie, barnehage, skole, fritids- og arbeidsliv. Ofte rammer dette guttene i like stor grad som jentene – uten at det nødvendigvis får den samme oppmerksomheten.

Men in Nursing Education: Nordisk prosjekt om menn i sykepleieutdanningen

I 2017 mottok Reform midler fra Nordisk Ministerråds likestillingsfond (NIKK) til et nordisk samarbeidsprosjekt om menn i sykepleieutdanning. Prosjektets fulle tittel er *Men in Nursing Education - Mapping Educational Practices and Student Experiences in Iceland, Denmark, and Norway*. Sammen med partnere fra Høgskolen i Akureyri på Island, det islandske likestillingscenteret Jafnréttisstofa og Roskilde universitet i Danmark undersøker prosjektet hvordan sykepleieutdanningene kan bidra til rekruttering, trivsel og gjennomføring av studiet for mannlige studenter.

Menn utgjør 2 % av sykepleiere på Island. Tallene er 3,5 % i Danmark og 9 % i Norge. Dette er nivåer som har holdt seg relativt stabile over tid, og som vitner om et fortsatt sterkt kjønnsdelt nordisk arbeidsmarked.

I prosjektet kartlegger vi to sykepleieutdanninger i hvert av de tre landene. Vi ser på kjønnsstatistikk, rekrutteringsarbeid og undervisningsmateriell. Det gjennomføres intervjuer med ansatte og mannlige studenter ved institusjonene.

Funnene fra kartleggingen vil resultere i en rapport med anbefalinger til utdanningsinstitusjoner og nordiske myndigheter.

Prosjektet forventes ferdigstilt i løpet av våren 2019.

Ta vare på gutta! Likestilling og frafall på Kuben videregående skole

I dette prosjektet, finansiert av Bufdir, har Reform foretatt en kartlegging av likestillingssituasjonen ved Kuben videregående skole i Oslo. Hensikten har vært å forebygge mot gutters frafall på yrkesfaglige studieretninger, ved å undersøke hvordan kjønns sensitivt arbeid kan fremme elevenes, og særlig guttenes, mestrings- og læringsbetingelser ved skolen.

Prosjektet består av tre deler: Intervjuer med rektor og et utvalg lærere, observasjoner i friminutt, klasserom og læringssituasjoner, samt en kunnskapsdeling gjennom en avsluttende rapport og et seminar.

Høsten 2018 ble en omfattende kartleggingsrapport fra prosjektet lansert. Dette skjedde på et arrangement med bred faglig deltakelse, der også Bufdirs direktør var til stede. Rapporten «Ta vare på gutta!» inneholder forslag til tiltak og anbefalinger for skolens videre arbeid mot frafall.

Genustest.no: Test en billedboks kjønnsinnhold

På oppdrag av Nordisk Ministerråd utviklet Reform i 2015 en nordisk nettside for testing av barnebøkers kjønnsinnhold til bruk i barnehager og barneskolen. Siden heter Genustest.no, med

undertittel *Utfordrer eller bekrefter billedboken tradisjonelle kjønnsnormer?*, og er en ressurside for ansatte i barnehager og barneskoler i hele Norden.

Nettsiden blir fortsatt benyttet aktivt av studenter, lærere og ansatte i skole og barnehager, i Norge og i utlandet. Reform har derfor tatt ansvar for å vedlikeholde og drifte nettsiden genustest.no videre.

9. Opplysningsarbeid

Det er en viktig oppgave for Reform å spre kunnskap om menn og likestilling. Dette gjør vi på mange ulike måter.

Nett og sosiale medier

Våre egne nettsider og Facebook er viktige kanaler for oss. Aktiviteten på nettsiden er fortsatt høy, og henger tett sammen med utgivelsen av våre nyhetsbrev. Vår daglige nyhetsaktivitet er i stor grad flyttet til Reforms Facebook-side, som besøkes av mange mennesker. Facebook hadde ved utgangen av 2018 over 2700 følgere, og innleggene leses, kommenteres og deles av stadig flere.

Faste arrangementer

En vesentlig del av vår opplysningsvirksomhet er også knyttet til konferanser, seminarer og kampanjer i egen regi. To av disse er bestemt å være faste årlige arrangementer – *Mannens helseuke* i juni, og *Mannsdagen* 19. november. I 2018, som tidligere år, har Reform også bidratt til *Stopp vold mot kvinner-alliansens arrangement* i forbindelse med FNs dag til avskaffelse av vold mot kvinner, 25. november (i 2018 ble arrangementet avholdt 23.11).

I 2018 videreførte vi våre åpne og aktuelle *Ferskvareseminarer*. Til seminarene inviteres forskere, studenter og andre som markerer seg med ny viten eller initiativer på likestillingsområdet, med særlig vekt på temaer som omhandler gutter og menn.

Vi arrangerte fire slike seminarer i våre lokaler i 2018..

Foredrag, kurs og undervisning

Våre ansatte har bidratt med innlegg, foredrag, workshops og kurs på en lang rekke større og mindre arrangementer i inn- og utland.

Vi har videreført vår undervisning for studenter på tverrfaglige kjønnsstudier ved Universitetet i Oslo. Vi har også undervist ved Høgskolen i Sør-Øst Norge (videreutdanning i vold i nære relasjoner), og ved Høgskolen i Oslo og Akershus (videreutdanning i psykisk helsearbeid).

Reform i media

Reform har også i 2018 mottatt mange henvendelser fra TV, radio, aviser, tidsskrifter og nettmedier. Mediene ønsker Reforms kommentarer og syn på en lang rekke saker der vi i høy grad har sakseierskap i Norge: Menn utsatt for overgrep eller vold i nære relasjoner, menn og sexkjøp og menn som fedre er blant temaene vi ofte oppsøkes som ekspertmiljø om. Til sammen har Reform figurert i rundt 70 medieoppslag i løpet av året.

Podkasten Samtaler om menn

Samtaler om menn ble lansert i 2017, og ble fulgt opp med en ny episode i 2018 – «Innvandremenn, ære og likestilling». Vi fant dessverre ikke midler til flere podkastutgivelser, men ønsker å videreføre arbeidet i 2019.

Se også Kapittel 2, *Rollen som nasjonalt kunnskapssenter*

10. Representasjon og samarbeid

Reform er representert i en rekke formelle og uformelle sammenhenger. Dette skyldes vår unike rolle som landets eneste likestillingspolitiske aktør med hovedoppgave å jobbe på vegne av gutter og menn.

Reform har definert det som en viktig oppgave å være en brobygger for et bredere likestillingsfokus i Norge. Vi samarbeider med feministiske kvinneorganisasjoner, men er klare på at vi ikke er ukritiske til mange av disse tilnærming til gutter og menn. Det er i økende grad akseptert at Reform ikke ønsker å framstille menns likestillingsutfordringer som i motsetning til kvinners, men heller ikke lar være å heve disse utfordringene i den løpende debatten. Dette gjelder ikke minst i Rød knappaksjonen Stopp vold mot kvinner, der både kvinneorganisasjoner, religiøse paraplyorganisasjoner og en arbeidsgiverorganisasjon deltar.

Reform har også kontakt med organisasjoner som arbeider for menns rettigheter. Både her og i kontakt med deler av kvinnebevegelsen ønsker vi å bidra som en katalysator for å redusere «kampen mellom kjønnene».

Reform ønsker også å bidra til samarbeid mellom aktører som representerer ulike diskrimineringsgrunnlag, i erkjennelse av at kjønn ofte ikke er den eneste (eller viktigste) grunnen til ulikestilling og diskriminering. Dette bringer oss inn i samarbeid med en lang rekke organisasjoner og enkeltpersoner. Ikke minst gjelder dette etniske minoritetsskap, funksjonsnedsettelse og på LHBT-feltet.

Reform deltar aktivt i Brukerutvalget i Likestillings- og diskrimineringsombudet, og i en rekke utvalg, referansegrupper og andre former for sakssamarbeid. Reforms leder er også oppnevnt som medlem i Oslo kommunes utvalg for kjønns- og seksualitetsmangfold.

Reform deltar i internasjonalt samarbeid, blant annet i alliansen MenEngage, der organisasjoner som arbeider for likestilling i et mannsperspektiv inngår. Reform deltar også i nordiske NORMAS (Nordic Association for Research on Men and Masculinities).

Likestillingssentrene

Det gode samarbeidet mellom landets fire likestillingssentre ble videreført i 2018. Ved siden av Reform, består disse av Likestillingssenteret (Hamar), KUN (Steigen og Steinkjer) og Senter for likestilling (Kristiansand). Som følge av et anmodningsvedtak av Stortingets flertall, vil likestillingssentrene fra og med 2019 ligge under den samme posten på statsbudsjettet. Dette er en viktig seier for likebehandling mellom og økonomisk forutsigbarhet for sentrene, som Reform har jobbet særskilt for i mange år.

Se også Kapittel 2, *Rollen som nasjonalt kunnskapssenter*.